

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารเทคโนโลยีที่รวดเร็วและเป็นสากล ดังนั้น ทุกส่วนของสังคมไทย โดยเฉพาะในส่วนของภาครัฐได้พยายามดำเนินการปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ โดยหวังจะให้เด็กไทยมีคุณภาพและมีคุณสมบัติในการสืบสานภารกิจ การฟื้นฟูและพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการฝึกฝนเยาวชน ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ปัญหา พัฒนางาน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นปกติวิสัย ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพงานช่วยให้ทุกกิจกรรมของมนุษย์บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ แม่นยำและรวดเร็วกว่ากระบวนการปฏิบัติเดิมๆ เป็นอันมาก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, คำนำ)

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 จึงมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนของประเทศเพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โดยหลักสูตรได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สิ่งสำคัญที่รัฐให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ประการ คือ

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4)

การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น ในการพัฒนา คักยภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ซึ่งเป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการสอน มีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้นในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดให้แก่เยาวชนทุกคนได้เรียนรู้ เป็นรากฐานสำคัญในการมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ การพิมพ์ การใช้โปรแกรม ต่างๆ ในการดำเนินชีวิตเพราะในปัจจุบันกิจการงานต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว ล้วนแต่ใช้ คอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น อาทิ การไปฝาก-ถอนเงินกับธนาคาร การไปติดต่อราชการต้องใช้บัตร ประชาชน ฯลฯ ดังนั้น การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมต่างๆ ของคอมพิวเตอร์จึงจำเป็น ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

โรงเรียนตงเจี๋ย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาได้สังเกตเห็นความสำคัญ โดยมีการจัดให้นักเรียนได้เรียน คอมพิวเตอร์ และความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีโดยมีเป้าหมายให้นักเรียนที่จะศึกษาต่อใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ทุกคน แต่จากการจัดการเรียนการสอน ในวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านมา พบว่า ความสามารถ ในการใช้คอมพิวเตอร์ยังไม่เป็นที่พอใจ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ยังอยู่ใน ระดับต่ำ ขาดความคล่องตัว การเปิดใช้งานโปรแกรมต่างๆ ยังทำไม่ด้นัก ผลงานที่นักเรียน ทำขึ้นเรียบง่าย ยังไม่มีความแปลกใหม่ ขาดความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอน จึงเห็นควร มีการพัฒนาความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ให้มีความเหมาะสมที่จะนำมา พัฒนาความสามารถของนักเรียน เพราะโปรแกรมหดังกล่าว เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปที่ผู้ใช้สามารถออกแบบให้สร้างสรรค์โดยสามารถใส่ภาพตัวอักษร สี ลื่น การเคลื่อนไหว ขนาดของข้อความตามจินตนาการของผู้ใช้โปรแกรมได้อย่างอิสระ โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 จึงเหมาะสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา นอกจากผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีแล้ว ผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติ จจริงสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เกิดองค์ความรู้ ที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สลักกฤษฎ โปธิไทโร (2553)

การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเน้นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียนรับการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การนำเสนองานโดยใช้ Microsoft Office PowerPoint 2007 ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่จะทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้เต็มไปด้วยความรู้สึกระตือรือร้น ตื่นเต้นไม่เบื่อหน่ายมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองและยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีของผู้เรียนแต่ละคน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์หรือไม่อย่างไร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่อย่างไร
3. ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างไร
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สูงกว่าก่อนเรียน
3. ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 อยู่ในระดับดีขึ้นไป
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สร้างสรรค์ชิ้นงานได้
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ในรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและรายวิชาอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตงเจ็ญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตงเจ็ญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขอบข่ายสาระ ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง วิธีใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007

หน่วยที่ 2 เรื่อง เมนูและแถบเครื่องมือ Microsoft Office PowerPoint 2007

หน่วยที่ 3 เรื่อง สร้างสรรค์งานโดยใช้อักษรศิลป์ (Word Art) สัญลักษณ์ และการตกแต่งข้อความ

หน่วยที่ 4 เรื่อง สร้างสรรค์งานสวยด้วยภาพและตกแต่งสไลด์งานนำเสนอ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาในการสอน รวมเวลาดังกล่าว 20 ชั่วโมง (ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

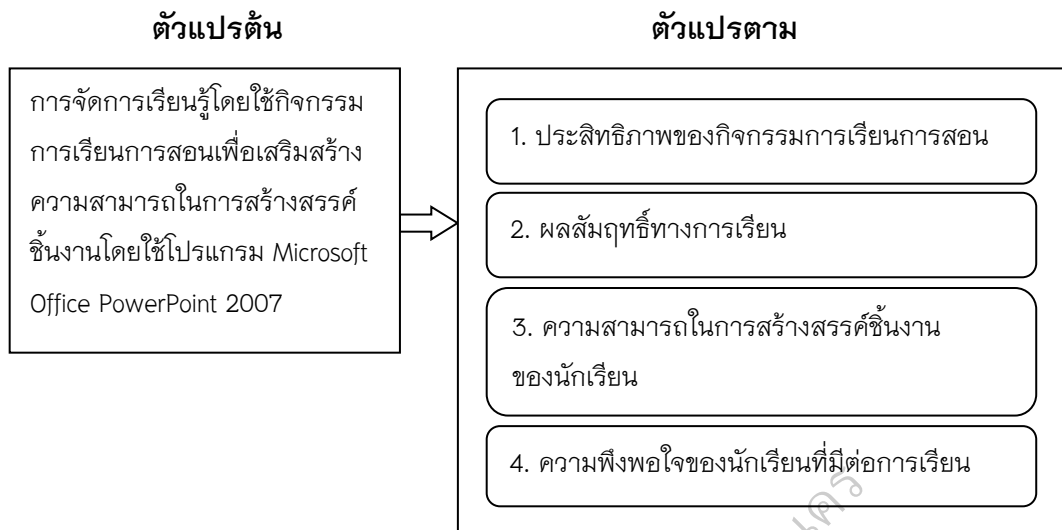
4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.2.3 ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียน

4.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. Microsoft Office PowerPoint 2007 หมายถึง โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของภาพนิ่ง สไลด์ ซึ่งผู้ใช้สามารถออกแบบอย่างสร้างสรรค์โดยใส่ ตาราง กราฟ ภาพ ข้อความ อักษร สีเส้นและการเคลื่อนไหวได้ตามจินตนาการของผู้ใช้

2. การสร้างสรรค์ชิ้นงาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสร้างชิ้นงานที่มีลักษณะแปลกใหม่ น่าสนใจ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนสามารถใช้โปรแกรม PowerPoint 2007 ในการสร้างสรรค์งานให้มีความสวยงามและสร้างสรรค์ โดยกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ชั้น คือ

 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยใช้คำถามหรือรูปภาพเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน

 ชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องที่จะศึกษา และให้นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติได้จริง เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ และสร้างชิ้นงานได้

ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนสรุปความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง คุณภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียน โดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพกระบวนการ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบย่อยในระหว่างเรียนที่นักเรียนทำได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนทำได้คิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความเข้าใจและความสามารถของนักเรียน ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007

6. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 ซึ่งได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราสอบประมาณค่า 5 ระดับ